

nos contemperávit, ut unum quid simus tamquam corpus cápiti coaptátum: ardénter enim amántium hoc est.

R. Cœnántibus illis accépit Jesus panem, et benedíxit, ac fregit, dedítque discíplis suis, et ait: * Accípíte, et comédíte, hoc est corpus meum. **V.** Dixérunt viri tabernáculi mei: Quis det de cárnibus ejus, ut saturémur? **Accípíte.**

Lectio v.

Tamquam leónes igitur ignem spirántes ab illa mensa recedámus, facti diabolo terribiles, et caput nostrum mente revolvéntes, et caritátem, quam erga nos osténdit. Nam paréntes quidem aliis sæpe filios tradunt aléndonos: ego autem, inquit, non ita, sed cárnibus meis alo, et me ipsum vobis appóno, vos omnes generósonos esse volens, et spem bonam de futúris vobis præbens: quippe qui vobis hic me ipsum trádidi, multo magis id in futúro fáciam. Vólui frater vester fieri, carni propter vos et sán-

guini comunicávi: vobis vicíssim ipsam carnem et sánguinem, per quæ cognátus vester factus sum, trado.

R. Accépit Jesus cálicem, postquam cœnávít, dicens: Hic calix novum testaméntum est in meo sángvine: * Hoc fácite in meam commemoratiónem. **V.** Memória memor ero, et tabéscet in me ánima mea. **Hoc.**

Lectio vi.

Attendámus itaque nobis ipsis, dilectíssimi, tálibus fruéntes bonis: et cum aliquid turpe dicere voluerimus, vel nos ab ira córripi vidérimus, vel alio quópiam hujúsmodi vítio, considerémus quibus facti sumus digni: talisque cogitatio nobis irrationábiliu mótuum sit corréctio. Quotquot igitur hujus partícipes córporis effícimur, quotquot sánguinem degustámus; cogitémus quod illum sursum sedéntem, qui ab Angelis adorátur incorruptíbili vicínus virtúti, hunc degustámus. Hei mihi, quot ad salutem nobis viæ! Nos corpus suum

effécit, nobis suum comunicávit corpus: et horum nos nihil a malis avértit.

R. Ego sum panis vitæ: patres vestri manducavérunt manna in desérto, et mórtui sunt: * Hic est panis de cœlo descéndens, ut si quis ex ipso manducet, non moriátur. **V.** Ego sum panis vivus, qui de cœlo descénde: si quis manducáverit ex hoc pane, vivet in ætérnum. **Hic est panis. Glória Patri. Hic est panis.**

Mensibus Martio et Aprili.

Sermo sancti Joánnis Chrysóstomi.

Hom. 60. ad pop. Ant.

Lectio iv.

Quóniam Verbum dicit: Hoc est corpus meum: et assentiámur, et credámus, et intellectuálibus ipsum óculis intueámur. Nihil enim sensíbile nobis Christus trádidi: sed sensíbilibus quidem rebus, at ómnia intelligíbilia. Itidem et in baptísmate: per rem, nempe sensíblem

aquam, donum confértur: intelligíbile vero quod perfícitur, generátio et renovátio. Si enim incorpóreus esses, nuda et incorpórea tibi dedisset ipse dona: sed quóniam ánima córpori consérta est, in sensíbilibus intelligíbilia tibi præbet. Quot nunc dicunt: Vellem ipsíus formam aspícere, figúram, vestiménta, calceaménta? Ecce eum vides, ipsum tangis, ipsum mandúcas. Et tu quidem vestiménta cupis vidére: ipse vero tibi concédit non tantum vidére, verum et manducáre, et tángere, et intra te súmer.

R. Cœnántibus illis. 108.

Lectio v.

Igitur accédát nemo cum naúsea, nemo resolutus, omnes accénsi, omnes fervéntes et excitáti. Nam si Judæi stantes, et calceaménta in pédibus habéntes, et báculos mánibus gestántes, agnum cum festinatióne comedébant; te multo magis opórtet esse solértem. Nam illi quidem in Palæstínam erant pro-

fecturi, et propterea viatorum figuram habebant: tu vero debes in cælum migrare. Quapropter in omnibus oportet te vigilare: nec enim parva poena proponitur indigne summentibus. Cógita quantum adversus proditorem indignaris, et contra eos qui illum crucifixerunt: itaque considera, ne tu quoque sis reus corporis et sanguinis Christi. Illi sanctissimum corpus occiderunt, tu vero polluta suscipis ánima, post tot beneficia. Neque enim illi satis fuit, hominem fieri, colaphis cædi, et crucifigi: verum et semetipsum nobis commiscet: et non fide tantum, verum et ipsa re nos suum efficit corpus.

R. Accépit Jesus. 108.

Lectio vi.

Quo non oportet igitur esse puriorem, tali fruentem sacrificio? quo solari rádio non splendidiorem manum, carnem hanc dividentem? os quod igni spiritali replétur, linguam quæ tremendo nimis sanguine rubescit? Cógita

quali sis insignitus honore, quali mensa fruáris. Quod Angeli videntes horrescunt, neque libere audent intuéri propter emicantem inde splendorem; hoc nos páscimur, huic nos unimur, et facti sumus unum Christi corpus, et una caro. Quis loquétur poténtias Dómini, audítas faciet omnes laudes ejus? Quis pastor oves próprio pascit cruóre? Et quid dico, pastor? Matres multæ sunt, quæ post partus dolóres, filios aliis tradunt nutrícibus. Hoc autem ipse non est passus: sed ipse nos próprio sanguine pascit, et per ómnia nos sibi coagméntat.

R. Ego sum panis. 109.

Mensibus Majo et Junio.

Sermo sancti Joánnis Chrysóstomi.

Ex eadem Homil. 60.

Lectio iv.

nicuíque fidélium Christus semetipsum per mystéria commiscet, et quos genuit, per semetipsum enútrit, nec alteri tradit: per hoc

tibi rursum persuádens, quod carnem tuam assúmpsit. Ne torpeámus igitur tanta digni caritáte et honóre putáti. Nonne vidétis quanta promptitudine párvuli papillas capiunt, et quanto ímpetu lábia ubéribus infigunt? Accedámus cum tanta nos quoque alacritáte ad hanc mensam, et ad úbera póculi spiritalis: quinímo cum longe majóri trahámus tamquam infántes lacténtes, spíritus grátiam: et unus sit nobis dolor hac esca privári. Non sunt humanæ virtútis ópera, hæc quæ proponúntur: qui tunc ipsa fecit in illa coena, idem ea nunc quoque facit. Nos ministrórum tenémus locum: qui vero sanctificat ea et immútat ipse est. Nullus itaque Judas assístat, nullus ávarus: nam tales mensa non suscipit. Si quis est discípulus, adsit: ait enim: Cum discípulis meis fácio Pascha. Hæc est illa mensa, et minus nihil habet. Non enim illam quidem Christus, hanc autem ho-

mo péroficít: verum et hanc ipse quoque.

R. Coenántibus illis. 108.

Lectio v.

Inhumanus accédát nemo, nemo crudélis et immiséricors, nemo prorsus immúndus. Hæc ad communicántes dico, et ad vos ministrántes. Nam et ad vos sermónem convertere necessárium est, ut multo cum stúdio hæc dona distribuátis. Non parva vobis ímmínet últío, si quemquam, illius culpæ cóncscii, hujus mensæ participem esse concedátis: sanguis ejus de manibus vestris exquirétur: sive quis dux militiæ sit, sive præféctus, sive princeps diadémate coronátus, indigne autem accédát, próhibe; majórem illo potestátem habes. Propterea vos Deus hoc insignívit honóre, ut talia discernátis. Hoc vestra dignitas est, hoc securitas, hoc omnis coróna; non ut albam et splendéntem túnica circumeátis indúti. Verum et tu láice, cum sacerdotem víderis offe-

réntem, ne ut sacerdotem esse putes hoc faciéntem, sed Christi manum invisibiliter exténsam.

R. Accépit Jesus. 108.

Lectio vi.

Audiámus igitur et sacerdotes et súbditi, quali esca facti sumus digni: audiámus et horréamus. Sanctis cárnibus suis nos dedit impléri, semetípsum appósuit immolátum. Quænam igitur erit nobis excusátio, cum tálibus pasti, tália peccémus, cum lupi fiámus Agnum comedéntes, cum tamquam oves pasti more leónum diripiámus? Hoc enim mystérium non a rapína tantum, verum et ab omni vel tenui inimicítia purum esse pénitus jubet: est enim pacis mystérium. Judæis quidem annuátim propriórum monuménta beneficiórum solemnitétes Deus alligávit: tibi vero síngulis diébus per hæc mystéria. Nullus itaque Judas hanc mensam petat, nullus Simon. Hi namque duo propter avarítiam

periérunt: hoc igitur báthrum fugiámus.

R. Ego sum panis. 109.

Mensibus Julio et Augusto.

Ex Epístola sancti Cypriáni Epíscopi et Mártiris ad Cæciliúm.

Lib. 2. Epist. 3., sub initium.

Lectio iv.

In sacerdote Melchisedech sacrificii Domínici sacraméntum præfigurátum vidémus, secúndum quod Scriptúra divína testátur, et dicit: Et Melchisedech rex Salem prótulit panem et vinum. Fuit autem sacerdos Dei summi, et benedixit Abraham. Quod autem Melchisedech typum Christi portáret, declárat in Psalmis Spíritus sanctus, ex persóna Patris ad Fílium dicens: Ante lucíferum genui te: Tu es sacerdos in ætérnum secúndum órđinem Melchisedech. Qui ordo útique hic est de sacrificio illo véniens, et inde descéndens, quod Melchisedech sacerdos Dei summi fuit, quod panem et

vinum obtulit, quod Abraham benedixit.

R. Cœnantibus. 108.

Lectio v.

Nam quis magis sacerdos Dei summi, quam Dóminus noster Jesus Christus? qui sacrificium Deo Patri obtulit: et obtulit hoc idem, quod Melchisedech obtulerat, id est, panem et vinum, suum scilicet corpus et sánguinem. Et circa Abraham benedictio illa præcedens, ad nostrum pópulum pertinébat. Nam si Abraham Deo credidit, et deputátum est ei ad justítiam: útique quisquis Deo credit, et fide vivit, justus invenitur; et jam pridem in Abraham fidéli benedictus et justificátus osténditur, sicut beátus Apóstolus Paulus probat, dicens: Credidit Abraham Deo, et deputátum est ei ad justítiam. Cognóscitis ergo, quia qui ex fide sunt, hi sunt filii Abrahæ. Próvidens autem Scriptúra, quia ex fide justificat Gentes Deus, prænuntiávit Abrahæ, quia

benedicéntur in illo omnes gentes.

R. Accépit Jesus. 108.

Lectio vi.

Ut ergo in Génesi per Melchisedech sacerdotem benedictio circa Abraham posset rite celebrári, præcedit ante imágo sacrificii, in pane et vino scilicet constitúta. Quam rem perficiens et adimplens Dóminus, panem et cálicem mixtum vino obtulit: et qui est plenitúdo, veritátem præfigurátæ imáginis adimplévit. Sed et per Salomónem Spíritus sanctus typum Domínici sacrificii ante præmónstrat, immolátæ hóstiæ, et panis et vini, sed et altáris, et Apostolorum faciens mentiónem: Sapiéntia, inquit, ædificávit sibi domum, et súbdidit colúmnas septem: mactávit suas hóstias, míscuit in cratère vinum suum, et parávit mensam suam. Et misit servos suos cónvocans cum excélsa prædicatióne ad cratèrem, dicens: Qui est insípiens, declínet ad me. Et egéntibus sensu dixit: Veníte,

édite de meis pánibus, et bíbite vinum quod míscui vobis.

R. Ego sum panis. 109.

Mensibus
Septembri et Octobri.

Ex libro sancti Ambrósii
Epíscopi de Sacraméntis.

Lib. 4. Cap. 4.

Lectio iv.

Auctor sacramentórum quis est, nisi Dóminus Jesus? De cælo ista sacraménta venérunt. Consílium enim omne de cælo est. Vere autem magnum est et divínium miráculum, quod pópulo pluit Deus manna de cælo: et non laborábat pópulus, et manducábat. Tu forte dicis: Meus panis est usitátus. Sed panis iste, panis est ante verba sacramentórum: ubi accésserit consecrátio, de pane fit caro Christi. Hoc ígitur astruámus. Quómo- do potest, qui panis est, corpus esse Christi? Consecratióne. Consecratió ígitur quibus verbis est, et cujus sermónibus? Dómini Jesu. Nam réliqua

ómnia quæ dicúntur, laudem Deo déferunt, orátio præmittitur pro pópulo, pro régibus, pro céteris: ubi venítur ut conficiátur venerábile Sacraméntum, jam non suis sermónibus sacérdos, sed útitur sermónibus Christi.

R. Cœnantibus. 108.

Lectio v.

Ergo sermo Christi hoc cónficit Sacraméntum. Quis sermo Christi? Nempe is, quo facta sunt ómnia. Jussit Dóminus, et factum est cælum: jussit Dóminus, et facta est terra: jussit Dóminus, et facta sunt mária: jussit Dóminus, et omnis creatúra generáta est. Vides ergo quam operatórius sit sermo Christi. Si ergo tanta vis est in sermóne Dómini Jesu, ut incíperent esse quæ non erant: quanto magis operatórius est, ut quæ erant, in áliud commuténtur? Cælum non erat, mare non erat, terra non erat. Sed audi dicentem: Ipse dixit, et facta sunt: ipse mandávit, et creáta sunt. Ergo tibi ut

respóndeam, non erat corpus Christi ante consecratióne: sed post consecratióne dico tibi quod jam corpus est Christi. Ipse dixit, et factum est: ipse mandávit, et creátum est.

R. Accépit Jesus. 108.

Lectio vi. Cap. 5.

Jam redi mecum ad propositionem meam. Magnum quidem et venerábile, quod manna Judæis pluit e cælo. Sed intéllige quid est ámplius, manna de cælo, an corpus Christi? Corpus Christi útique, qui auctor est cæli. Deínde manna qui manducávit, mórtuus est: qui manducáverit hoc corpus, fiet ei remissio peccatórum, et non moriétur in ætérnum. Ergo non otíose, cum accipis, tu dicis: Amen; jam in spírítu cónfitens quod accípias corpus Christi. Dicit tibi sacérdos: Corpus Christi; et tu dicis: Amen; hoc est, verum. Quod confitétur lingua, téneat afféctus.

R. Ego sum panis. 109.

Mensibus

Novembri et Decembri.

Sermo sancti Cyrílli Epíscopi Jerosolymítáni.

Catechesi mystagog. 4.

Lectio iv.

Ipsa beáti Pauli doctrína abúnde sufficere vidétur, ut certam vobis de divínis mystériis fidem fáciat, quibus digni rédditi, concorpórei, ut ita dicam, et consanguínei Christi facti estis. Ipse enim modo clamábat, quod in nocte qua tradebátur Dóminus noster Jesus Christus, accípiens panem, et grátias agens fregit, et dedit discípulis suis, dicens: Accípíte, et manducáte: hoc est corpus meum. Et accípiens cálicem, et grátias agens, dixit: Accípíte, et bíbite: hic est sanguis meus. Cum ígitur ipse de pane pronuntiáverit ac dixerit: Hoc est corpus meum: quis audébit deinceps ambígere? Et cum idem ipse tam asseveránter dixerit: Hic est sanguis meus: quis umquam dubi-

táverit, ut dicat non esse ejus sanguinem?

R. Cœnantibus. 108.

Lectio v.

Aquam olim in vinum convértit in Cana Galilææ, quod habet quamdam cum sanguine propinquitatem: et eum parum dignum existimávimus, cui credámus quod vinum in sanguinem transmútárit? Ad eas nuptias, quibus corpora copulántur, vocátus, præter opiniónem ómnium hoc fecit miráculum: et non multo magis sic eum corpus et sanguinem suum fruenda nobis donásse persuásus firmiter habévimus, ut ea cum omni certitúdine tamquam corpus ipsíus et sanguinem sumámus? Nam in spécie panis dat nobis corpus, et in spécie vini dat nobis sanguinem: ut, cum sumpseris, gustes corpus et sanguinem Christi, factus ejúsdem corporis et sanguinis párticeps. Sic enim effícimur christíferi, hoc est Christum in corpóribus nostris feréntes, cum corpus ejus et sanguinem

in membra nostra recipimus: sic secúndum beátum Petrum, divínæ natúræ consórtes réddimur.

R. Accépit Jesus. 108.

Lectio vi.

Olim cum Judæis Christus dísserens, Nisi manducavéritis, inquit, carnem meam, et bibéritis meum sanguinem, non habébitis vitam in vobis. Cum autem illi, quæ dicta fúerant, non spiritaliter accepissent, offénsi abiéruntrétro: putábant enim, quod eos ad manducándas carnes hortaréture. Erant et in véteri testaméto panes propositiÓnis; verum illi cum fúerint véteris testaméti, finem jam accepérunt. In novo vero testaméto panis est cœléstis, et calix salutáris, qui et ánimam et corpus sanctificánt. Quamórbrem nonsichæcatténdasvelim, tamquam sint nudus et simplex panis, nudum et simplex vinum: corpus enim sunt et sanguis Christi. Nam étiam si sensus illud tibi renúntiat, fides tamen te confirmet. Ne

júdicés rem ex gustu; sed te citra ullam dubitatiÓnem fides certum reddat, quod sis dignus factus, qui cÓrporis et sanguinis Christi párticeps fieres.

R. Ego sum panis. 108.

In III. Nocturno.

Ant. Introibo.

Psalmus 42.

Dúdica me Deus, et discérne causam meam degente non sancta, * ab hómine iniquo, et dolóso érué me.

Quia tu es Deus fortitúdo mea: * quare me reputasti? et quare tristis incedo, dum affligit me inimicus?

Emítte lucem tuam et veritátem tuam: * ipsa me deduxérunt, et adduxérunt in montem sanctum tuum, et in tabernácula tua.

Et introibo ad altáre Dei: * ad Deum, qui lætíficat juventútem meam.

Confitébor tibi in cíthara Deus Deus meus: * quare tristis es ánima mea? et quare contúrbas me?

Spera in Deo, quóniam adhuc confitébor illi: * sa-

lutáre vultus mei, et Deus meus.

Ant. Introibo ad altáre Dei: sumam Christum, qui rénovat juventútem meam.

Ant. Cibávit nos Dóminus.

Psalmus 80.

Exultáte Deo adjutóri nostro: * jubiláte Deo Jacob.

Súmíte psalmum, et date týmpanum: * psaltérium jucúndum cum cíthara.

Buccináte in Neoméniá tuba, * in insígni die solemnitétis vestræ:

Quia præcéptum in Israël est: * et júdicium Deo Jacob.

Testimónium in Joseph pósuit illud, cum exíret de terra Ægýpti: * linguam, quam non nóverat, audívit.

Divértit ab onéribus dorsum ejus: * manus ejus in cóphino serviérunt.

In tribulatiÓne invocásti me, et liberávi te: * exaudívi te in abscóndito tempestátis: probávi te apud aquam contradictiÓnis.

Audi pópulus meus, et contestábor te: * Israël si audieris me, non erit in te

deus recens, neque adorabis deum aliénium.

Ego enim sum Dóminus Deus tuus, qui edúxi te de terra Ægýpti: * diláta os tuum, et implébo illud.

Et non audívit pópulus meus vocem meam: * et Israél non inténdit mihi.

Et dimísi eos secúndum desidéria cordis eórum, * ibunt in adinventiónibus suis.

Si pópulus meus audísset me: * Israél si in viis meis ambuláset:

Pro níhilo fórsitan inimicos eórum humiliássem: * et super tribulántes eos misíssem manum meam.

Inimíci Dómini mentíti sunt ei: * et erit tempus eórum in sǎcula.

Et cibávit eos ex ádipe fruménti: * et de petra, melle saturávit eos.

Ant. Cibávit nos Dñs ex ádipe fruménti: et de petra, melle saturávit nos.

Ant. Ex altári tuo.

Psalmus 83.

Quam dilécta tabernacula tua Dñe virtutum: * concupíscit, et déficit ánima mea in átria Dómini.

Cor meum, et caro mea * exsultavérunt in Deum vivum.

Etenim passer invénit sibi domum: * et turtur nidum sibi, ubi ponat pullos suos.

Altária tua Dómine virtutum: * Rex meus, et Deus meus.

Beáti, qui hábitant in domo tua Dñe: * in sǎcula sǎculórum laudábunt te.

Beátus vir, cujus est auxiliium abs te: * ascensiones in corde suo dispósuit, in valle lacrimárum in loco, quem pósuit.

Etenim benedictiónem dabit legislátor, ibunt de virtute in virtutem: * vidébitur Deus deórum in Sion.

Dómine Deus virtutum exaúdi oratióem meam: * aúribus pércipe Deus Jacob.

Protéctor noster áspice Deus: * et respice in fáciem Christi tui:

Quia mélior est dies una in átriis tuis, * super míllia.

Elégi abjectus esse in domo Dei mei: * magis quam habitáre in tabernaculis peccatórum.

Quia misericórdiam, et veritátem diligit Deus: * grátiam, et glóriam dabit Dóminus.

Non privábit bonis eos, qui ámbulant in innocéntia: * Dómine virtutum, beátus homo, qui sperat in te.

Ant. Ex altári tuo Dómine, Christum súmimus: in quem cor et caro nostra exsúltant.

V. Edúcas panem de terra. **R.** Et vinum lætíficet cor hóminis.

Mensibus

Januario et Februario.

Léctio sancti Evangelii secúndum Joánnem.

Lectio vii. Cap. 6. f.

In illo témpore: Dixit Jesus turbis Judæórum: Caro mea, vere est cibus: et sanguis meus, vere est potus. Et réliqua.

Homília sancti Augustíni Epíscopi.

Tract. 27. in Joánnem.

Verba Dómini ex Evangelio, quæ sermónem prístinum consequúntur, audívimus. Hinc sermo debétur aúri-

bus et méntibus vestris, et hodiérna die non importúnus est. Est enim de corpore Dómini, quod dicébat se dare ad manducándum propter ætérnam vitam. Expósuit autem modum attributiónis hujus, et doni sui, quómo do daret carnem suam manducáre, dicens: Qui manducat carnem meam, et bibit ságuinem meum, in me manet, et ego in illo. Signum quia manducávit et bibit, hoc est: si manet et manétur: si hábitat et inhabitátur: si hæret, ut non deserátur.

R. Qui manducat meam carnem, et bibit meum ságuinem, * In me manet, et ego in eo. **V.** Non est ália nátio tam grandis, quæ hábeat deos appropinquántes sibi, sicut Deus noster adest nobis. **In.**

Lectio viii.

Hoc ergo nos dócuit et admónuit mysticis verbis, ut simus in ejus corpore sub ipso cápite in membris ejus, edéntes carnem ejus, non relinquentes unitátem ejus. Sed qui áderant, plures non intel-